

DOEL 1

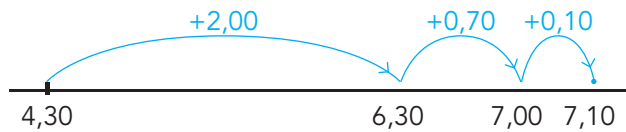
- **S** Je herhaalt hoofdrekenend optellen en aftrekken met eenvoudige benoemde en onbenoemde kommagetallen.
- **F** Je herhaalt hoofdrekenend optellen en aftrekken met eenvoudige benoemde kommagetallen.

HULP

optellen met kommagetallen

rijgen

4,30 m + 2,80 m =

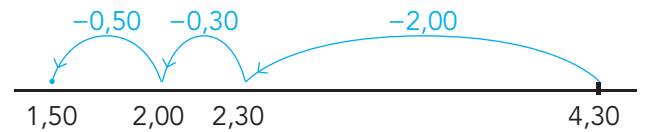
splitsen

5,40 m + 2,45 m =
 5,00 m + 2,00 m = 7,00 m
 0,40 m + 0,45 m = 0,85 m } 7,85 m

aftrekken met kommagetallen

rijgen

4,30 m - 2,80 m =

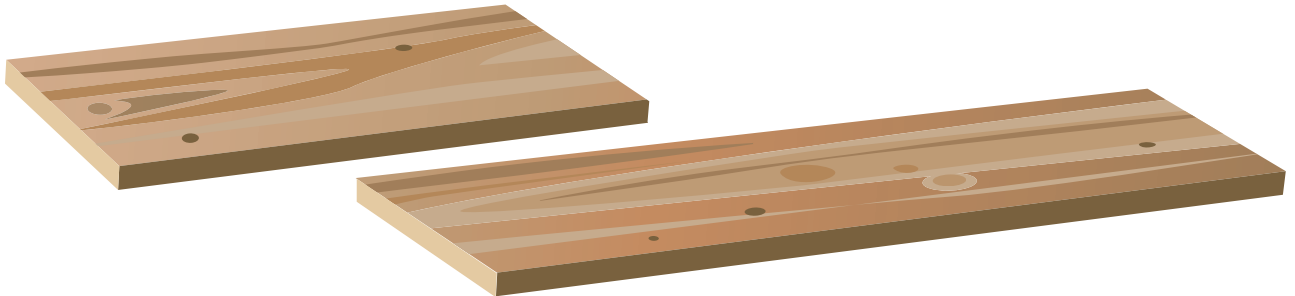

splitsen

5,60 m - 2,45 m =
 5,00 m - 2,00 m = 3,00 m
 0,60 m - 0,45 m = 0,15 m } 3,15 m

1

Hoeveel is het samen? Hoe groot is het verschil?

plank A	plank B	samen	verschil
3,75 m	1,25 m	5,00 m	2,50 m
2,00 m	1,15 m	3,15 m	0,85 m
4,6 m	0,7 m	5,3 m	3,9 m

2

Reken uit met hoofdrekenen.

Denk aan geld of meters.

13,95 + 1,05 = 15,00

3,45 + 1,80 = 5,25

11,75 + 2,75 = 14,50

7,65 + 3,45 = 11,10

15,25 - 1,50 = 13,75

7,40 - 2,90 = 4,50

12,50 - 1,75 = 10,75

4,20 - 1,25 = 2,95

3

Welke som hoort erbij?

Reken uit met hoofdrekenen.

Nadia fietst naar school.
Dat is 7,3 km.
Ze spreekt af met een vriendin om onderweg op elkaar te wachten.
Vanaf die plaats moeten ze samen nog 3,8 km fietsen naar school.
Hoeveel km fietst Nadia alleen, voor ze haar vriendin ziet?

Mevrouw Smid gaat naar de stad om te winkelen.
Ze rijdt eerst 6,5 km met de auto tot een grote parkeerplaats. Daar neemt ze de bus naar het winkelcentrum.
Met de bus is het nog 3,6 km.
Hoe ver is het van haar huis tot het winkelcentrum?

som: $7,3 - 3,8 =$
antwoord: $3,5 \text{ km}$

som: $6,5 + 3,6 =$
antwoord: $10,1 \text{ km}$

4

Reken uit met hoofdrekenen.

Vul in.

plank A	plank B	samen	verschil
4,6 m	2,5 m	7,1 m	2,1 m
3,50 m	1,70 m	5,20 m	1,80 m
4,30 m	3,70 m	8,00 m	0,60 m

plank A	plank B	samen	verschil
2,750 m	1,200 m	3,950 m	1,550 m
3,95 m	2,25 m	6,20 m	1,70 m
1,750 m	0,750 m	2,500 m	1,000 m

5

Reken uit met hoofdrekenen.

Denk aan meters.

$7,5 + 1,4 = 8,9$
 $8,25 + 2,75 = 11,00$
 $6,15 + 0,65 = 6,80$
 $14,3 + 3,8 = 18,1$
 $6,75 + 2,75 = 9,50$

 $6,5 + 3,25 = 9,75$
 $5,350 + 0,1 = 5,450$
 $9,750 + 3,250 = 13,000$
 $14,8 + 3,25 = 18,05$
 $3,750 + 2,15 = 5,900$

$8,9 - 4,3 = 4,6$
 $15,3 - 2,4 = 12,9$
 $4,25 - 1,75 = 2,50$
 $17,50 - 4,25 = 13,25$
 $3,99 - 0,59 = 3,40$

 $9,65 - 1,25 = 8,40$
 $6,98 - 2,4 = 4,58$
 $11,35 - 0,4 = 10,95$
 $22,5 - 5,25 = 17,25$
 $13,99 - 0,5 = 13,49$

6+

Reken uit met hoofdrekenen.

Reken handig.

€ 4,75 + € 0,85 + € 1,25 = € 6,85

€ 12,95 - € 0,45 - € 0,55 = € 11,95

€ 13,95 + € 0,75 + € 0,25 = € 14,95

€ 14,75 - € 1,60 - € 2,75 = € 10,40

€ 17,50 + € 1,35 + € 2,50 = € 21,35

€ 10,55 - € 1,50 - € 1,55 = € 7,50

€ 4,30 + € 3,75 + € 10,70 = € 18,75

€ 26,30 - € 2,75 - € 2,25 = € 21,30

7+

Grootste en kleinste getal.

Maak met de cijfers 3, 6 en 9 het grootste getal en het kleinste getal met 2 cijfers achter de komma.

Hoeveel is het samen?

Wat is het verschil?

grootste getal: 9,63

kleinste getal: 3,69

samen 9,63 + 3,69 = 13,32

verschil 9,63 - 3,69 = 5,94

KIJK TERUG

8,50 m - 3,75 m = 4,75 m

Laat zien welke stappen je neemt.

8,50 m - 3,00 m = 5,50 m

5,50 m - 0,50 m = 5,00 m

5,00 m - 0,25 m = 4,75 m

(of getekend op de getallenlijn)

DOEL 1

- **S** Je herhaalt hoofdrekenend vermenigvuldigen en delen met eenvoudige benoemde en onbenoemde kommagetallen.
- **F** Je herhaalt hoofdrekenend vermenigvuldigen en delen met eenvoudige benoemde kommagetallen.

HULP

rekenen met splitsen

$$€ 6 + € 1,40$$

$$2 \times € 3,70 = € 7,40$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ \text{---} \\ 0,70 \end{array}$$

rekenen met splitsen

$$€ 8 + € 0,05$$

$$€ 40,25 : 5 = € 8,05$$

$$\begin{array}{r} 40 \\ \text{---} \\ 0,25 \end{array}$$

S denken aan een breuk

$$0,25 = \frac{1}{4}$$

$$20 \times 0,25 \text{ m} = 5,00 \text{ m}$$

S rekenen met splitsen

$$5 + 0,40$$

$$16,20 : 3 = 5,40$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ \text{---} \\ 1,20 \end{array}$$

1

Welke som hoort erbij?

Schrijf eerst de som op. Je mag een splitsdakje erbij schrijven om de som uit te rekenen.

Sponsorloop

8 kinderen lopen elk 2,6 km.
Hoeveel km lopen ze samen?

som: $8 \times 2,6 =$

antwoord: $20,8 \text{ km}$

4 kinderen lopen elk 2,25 km.
Hoeveel km lopen ze samen?

som: $4 \times 2,25 =$

antwoord: $9,00 \text{ km}$

Bente heeft € 12,75 verdiend.
Zij heeft 3 rondjes gelopen.
Hoeveel heeft zij verdiend per rondje?

som: $12,75 : 3 =$

antwoord: $€ 4,25$

Jesse heeft € 15,- verdiend.
Hij heeft 6 rondjes gelopen.
Hoeveel heeft hij verdiend per rondje?

som: $15 : 6 =$

antwoord: $€ 2,50$

2

Reken uit met splitsen.

Laat zien hoe je splitst.

$$15,4 : 7 = 2,2 \dots$$

$$\begin{array}{r} 14 \\ \text{---} \\ 1,4 \end{array}$$

$$37,8 : 6 = 6,3 \dots$$

$$\begin{array}{r} 36 \\ \text{---} \\ 1,8 \end{array}$$

$$38,4 : 12 = 3,2 \dots$$

$$\begin{array}{r} 36 \\ \text{---} \\ 2,4 \end{array}$$

3

Reken uit met splitsen.

$€ 25,50 : 5 = € 5,10$

$24,8 \text{ kg} : 4 = 6,2 \text{ kg}$

$27,90 \text{ m} : 3 = 9,30 \text{ m}$

$€ 18,24 : 3 = € 6,08$

$16,8 \text{ kg} : 8 = 2,1 \text{ kg}$

$28,44 \text{ m} : 4 = 7,11 \text{ m}$

$€ 64,80 : 8 = € 8,10$

$30,5 \text{ kg} : 5 = 6,1 \text{ kg}$

$30,48 \text{ m} : 6 = 5,08 \text{ m}$

$€ 49,35 : 7 = € 7,05$

$21,9 \text{ kg} : 3 = 7,3 \text{ kg}$

$54,81 \text{ m} : 9 = 6,09 \text{ m}$

4

Welke som hoort erbij?

Je mag een splitsdakje erbij schrijven.

Tessa bezorgt 5 dagen per week kranten.
Zij loopt 2,3 km per keer. Hoeveel km loopt
Tessa per week met de kranten?

Tessa verdient per dag € 9,25 met kranten
rondbrengen.
Hoeveel verdient zij in 1 week?

som: $5 \times 2,3 =$

som: $5 \times 9,25 =$

antwoord: $11,5 \text{ km}$

antwoord: $€ 46,25$

Gerard bezorgt 5 dagen per week kranten.
Hij loopt 1,7 km per keer. Hoeveel km loopt
Gerard per week met de kranten?

1 tas met kranten weegt 7,5 kg.
Hoeveel wegen 4 tassen samen?

som: $5 \times 1,7 =$

som: $4 \times 7,5 =$

antwoord: $8,5 \text{ km}$

antwoord: 30 kg

5

Reken uit met splitsen.

$40 \times 0,5 = 20$

$11 \times 2,6 = 28,6$

$39,6 : 6 = 6,6$

$56,24 : 8 = 7,03$

$8 \times 5,7 = 45,6$

$12 \times 1,25 = 15$

$29,4 : 7 = 4,2$

$36,60 : 3 = 12,20$

$6 \times 4,6 = 27,6$

$9 \times 7,3 = 65,7$

$72,88 : 8 = 9,11$

$40,25 : 5 = 8,05$

$30 \times 0,25 = 7,5$

$20 \times 0,75 = 15$

$84,16 : 4 = 21,04$

$37,8 : 9 = 4,2$

$3 \times 12,7 = 38,1$

$7 \times 8,5 = 59,5$

$27,36 : 3 = 9,12$

$21,6 : 4 = 5,4$

6+ Wat staat onder de vlek?

$$4 \times 1,25 = 5$$

$$3 \times 12,3 = 36,9$$

$$4 \times 7,2 = 28,8$$

$$100 \times 0,45 = 45$$

$$300 \times 0,25 = 75$$

$$6 \times 1,5 = 9$$

$$600 \times 1,5 = 900$$

$$20 \times 1,5 = 30$$

$$5 \times 11,5 = 57,5$$

$$3 \times 15,8 = 47,4$$

7+ Reken uit.

Reken uit je hoofd.

$$7550,25 : 25 = 302,01 \dots$$

$$7550,25 : 2,5 = 3020,1 \dots$$

$$7550,25 : 0,25 = 30.201 \dots$$

$$755.025 : 0,25 = 3.020.100 \dots$$

$$3965,26 : 13 = 305,02 \dots$$

$$39,6526 : 13 = 3,0502 \dots$$

$$39,6526 : 1,3 = 30,502 \dots$$

$$39,6526 : 0,13 = 305,02 \dots$$

$$9045,45 : 45 = 201,01 \dots$$

$$9045,45 : 0,45 = 20.101 \dots$$

$$9045,45 : 15 = 603,03 \dots$$

$$9045,45 : 1,5 = 6030,3 \dots$$

KIJK TERUG

Laat zien hoe je rekent.

$$€ 18,90 : 3 = € 6,30 \dots$$

$$18 \quad 0,90$$

DOEL 2

- Je herhaalt in welke volgorde je moet optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

HULP

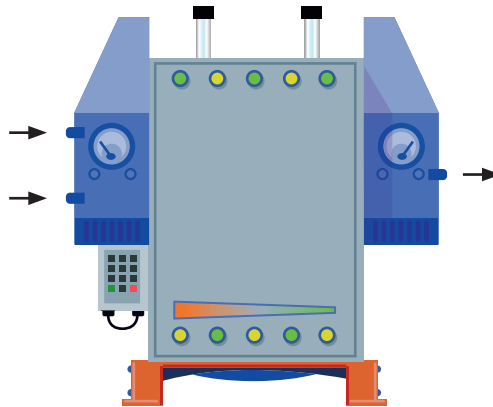
Rekenregels voor de volgorde van de bewerkingen

- 1 Reken eerst uit wat tussen haakjes staat.
- 2 Dan vermenigvuldigen en delen in de volgorde waarin je ze tegenkomt.
Dus gewoon van links naar rechts.
- 3 Tot slot optellen en aftrekken in de volgorde waarin je ze tegenkomt.
Dus gewoon van links naar rechts.

1

Wat doet het machientje?

Het machientje doet steeds hetzelfde.
Schrijf de som goed op.

in	in	uit	som
2	7	18	$2 \times (2 + 7) = 18$
7	2	63	$7 \times (7 + 2) = 63$
4	8	48	$4 \times (4 + 8) = 48$
6	3	?	$6 \times (6 + 3) = 54$

2

Schrijf het verhaal op in 1 som. Reken uit.

Voor een schoolfeest wordt een band gevraagd. De band kost € 3600,-. De school wil zelf € 600,- bijdragen. De rest moet uit de kaartverkoop komen. Als een kaartje voor het feest € 15,- gaat kosten, hoeveel kaartjes moeten er dan verkocht worden om de band te kunnen betalen?

som: $(3600 - 600) : 15 = 200$

antwoord: 200 kaartjes

Voor het schoolfeest worden kaartjes verkocht voor € 15,-. Dat is inclusief 2 drankjes. Er wordt gerekend op 300 betalende bezoekers. Van de kaartverkoop moet een band betaald worden voor € 3000,-. Hoeveel geld is er per bezoeker voor 2 drankjes?

som: $(300 \times 15 - 3000) : 300 = 5$

antwoord: € 5,-

3

Reken uit. Let op de juiste volgorde.

$$60 \times 5 : 3 = 100$$

$$(4 + 20) : 4 = 6$$

$$30 - 5 \times 4 = 10$$

$$60 : 5 \times 3 = 36$$

$$4 + 20 : 4 = 9$$

$$(30 - 5) \times 4 = 100$$

$$60 : (5 \times 3) = 4$$

$$4 + (20 : 4) = 9$$

$$30 - (5 \times 4) = 10$$

$$3 \times 30 + 2 = 92$$

$$36 - 20 : 4 - 3 = 28$$

$$2 \times 25 + 100 : 5 = 70$$

$$3 \times (30 + 2) = 96$$

$$(36 - 20) : 4 - 3 = 1$$

$$2 \times (25 + 100) : 5 = 50$$

$$3 + 30 \times 2 = 63$$

$$36 - 20 : (4 - 3) = 16$$

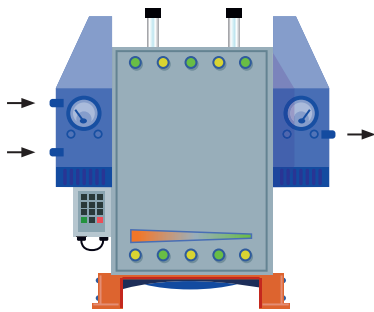
$$2 \times (25 + 100 : 5) = 90$$

4

Wat doet het machientje?

Het machientje doet steeds hetzelfde.

Schrijf de som goed op.

in	in	uit	som
12	6	2	$12 : (12 - 6) = 2$
12	8	3	$12 : (12 - 8) = 3$
20	15	4	$20 : (20 - 15) = 4$
21	14	?	$21 : (21 - 14) = 3$

5

Schrijf het verhaal op in 1 som. Reken uit.

Voor een schoolfeest wil de school € 5,- per kind betalen. De kinderen moeten zelf ook € 5,- betalen. Hoeveel geld is er voor muziek en drankjes als er 75 kinderen komen?

som: $75 \times (5 + 5) = 750$

antwoord: € 750,-

Voor een schoolfeest wordt een zanger gevraagd. De zanger kost € 695,-. De school wil zelf € 100,- bijdragen. De rest moet uit de kaartverkoop komen. Als een kaartje voor het feest € 5,- gaat kosten, hoeveel kaartjes moeten er dan verkocht worden om de zanger te kunnen betalen?

som: $(695 - 100) : 5 = 119$

antwoord: 119 kaartjes

De kaartjes voor een schoolfeest kosten € 6,- per kind, inclusief drankjes. De helft van het geld is nodig voor de drankjes. Hoeveel geld is er over om een dj te contracteren als er 120 kinderen komen?

som: $120 \times 6 : 2 = 360$

antwoord: € 360,-

Voor het schoolfeest wordt een band gevraagd voor € 3000,-. De school betaalt € 600,-. Men verwacht 120 bezoekers. Hoeveel moeten de bezoekers gaan betalen?

som: $(3000 - 600) : 120 = 20$

antwoord: € 20,-

6+ **Maak 100.** Kies uit: +, -, ×, : en (). *bijvoorbeeld:*

Gebruik steeds hetzelfde cijfer.

$$9 \times 9 + 9 + 9 + (9 : 9) = 100$$

$$4 \times 4 \times 4 + 4 \times 4 + 4 \times 4 + 4 = 100$$

$$5 \times 5 + 5 \times 5 + 5 \times 5 + 5 \times 5 = 100$$

$$7 \times 7 + 7 \times 7 + (7 : 7) + (7 : 7) = 100$$

7+ **Bedenk zelf.** *bijvoorbeeld:*

Bedenk zelf een machientje zoals bij opgave 1.

in	in	uit	som
15	3	2	$15 : 3 - 3 = 2$

KIJK TERUG

Bedenk een som met - en ×, en laat zien hoe je die uitrekent.

bijvoorbeeld: $30 - 3 \times 7 = 30 - 21 = 9$

.....

.....

.....

DOEL 2

- Je herhaalt in welke volgorde je moet optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

HULP

Rekenregels voor de volgorde van de bewerkingen

- 1 Reken eerst uit wat tussen haakjes staat.
- 2 Dan vermenigvuldigen en delen in de volgorde waarin je ze tegenkomt.
Dus gewoon van links naar rechts.
- 3 Tot slot optellen en aftrekken in de volgorde waarin je ze tegenkomt.
Dus gewoon van links naar rechts.

1

Reken uit.

Reken eerst zonder haakjes. Zet daarna haakjes, steeds op een andere plaats. Reken uit.

$$15 \times 2 + 6 : 3 = \underline{32}$$

$$12 + 24 : 3 + 9 = \underline{29}$$

$$15 \times (2 + 6) : 3 = \underline{40}$$

$$(12 + 24) : 3 + 9 = \underline{21}$$

$$15 \times (2 + 6 : 3) = \underline{60}$$

$$12 + 24 : (3 + 9) = \underline{14}$$

$$(15 \times 2 + 6) : 3 = \underline{12}$$

$$(12 + 24) : (3 + 9) = \underline{3}$$

2

Wat kost de taxirit?

Schrijf op in 1 som en reken uit.

tabel: maximumtarieven taxi (per 1 januari 2019)

soort taxivervoer	maximum starttarief	maximum kilometertarief	maximum tijdtarief (per minuut)
personenauto (maximaal 4 personen)	€ 3,19	€ 2,35	€ 0,39
busje (5 tot 8 personen)	€ 6,49	€ 2,95	€ 0,44

rekenvoorbeeld kosten van een taxirit

Stel, je maakt een rit van 7 kilometer die 15 minuten duurt.

Als de taxivervoerder de maximumtarieven hanteert, kost deze rit:

- starttarief: € 3,19
- kilometertarief: $7 \times € 2,35 = € 16,45$
- tijdtarief: $15 \times € 0,39 = € 5,85$

In totaal is dat: € 25,49.

Wat kost een taxirit voor 4 personen van 8 kilometer die 20 minuten duurt?

som: $\underline{3,19 + 8 \times 2,35 + 20 \times 0,39 = 3,19 + 18,80 + 7,80 = 29,79}$

antwoord: $\underline{€ 29,79}$

3

Reken uit. Let op de juiste volgorde.

$51 + 9 + 4 = 64$

$51 + 9 - 4 = 56$

$51 + (9 - 4) = 56$

$(58 - 8) \times 6 = 300$

$58 - (8 \times 6) = 10$

$58 - 8 \times 6 = 10$

$(140 - 70) : 7 - 2 = 8$

$140 - 70 : 7 - 2 = 128$

$140 - 70 : (7 - 2) = 126$

$15 + 35 : 5 = 22$

$(15 + 35) : 5 = 10$

$15 + (35 : 5) = 22$

$36 : (3 \times 3) = 4$

$36 : 3 \times 3 = 36$

$36 \times 3 : 3 = 36$

$2 \times 40 + 20 : 4 = 85$

$2 \times (40 + 20) : 4 = 30$

$2 \times (40 + 20 : 4) = 90$

4

Reken uit.

Reken eerst zonder haakjes. Zet daarna haakjes, steeds op een andere plaats. Reken uit.

$5 \times 4 + 8 : 4 = 22$

$5 \times (4 + 8) : 4 = 15$

$5 \times (4 + 8 : 4) = 30$

$(5 \times 4 + 8) : 4 = 7$

$6 + 24 : 3 + 7 = 21$

$(6 + 24) : 3 + 7 = 17$

$6 + 24 : (3 + 7) = 8,4$

$(6 + 24) : (3 + 7) = 3$

5

Wat kost de taxirit?

Kijk bij opgave 2. Schrijf op in 1 som en reken uit.

3 personen nemen samen een taxi naar het station. Dat is 5 kilometer.

De rit duurt 12 minuten.

Ze delen de kosten.

Hoeveel kost het per persoon?

som: $(3,19 + 5 \times 2,35 + 12 \times 0,39) : 3$
 $= 6,54$

antwoord: € 6,54

8 kinderen gaan met een taxibusje naar het zwembad.

De afstand naar het zwembad is 6 kilometer.

De rit duurt 15 minuten.

Hoeveel kost dat per kind?

som: $(6,49 + 6 \times 2,95 + 15 \times 0,44) : 8$
 $= 3,85$

antwoord: € 3,85

6

Reken uit. Let op de juiste volgorde.

$48 : 6 \times 4 = 32$

$(22 + 18) : 5 - 2 = 6$

$80 - 8 - 4 \times 5 = 52$

$44 + 8 \times 4 = 76$

$15 + 21 : 3 + 3 = 25$

$75 : 3 \times 2 + 7 = 57$

$9 \times 8 - 2 = 70$

$50 - 3 \times 9 - 3 = 20$

$8 \times (10 - 2) : 2 = 32$

$53 - 8 + 5 = 50$

$12 \times 6 - 6 \times 2 = 60$

$9 + 9 \times 9 - 1 = 89$

$11 \times (8 - 4) = 44$

$11 \times (7 - 3) : 4 = 11$

$(47 + 3) : (13 - 3) = 5$

7+

Hoe kan dat? **bijvoorbeeld:**

Schrijf een getal onder de 10 op en laat hem door de machine gaan. Doe dat 3 keer.

in: **bijvoorbeeld:**

3	→		→	21
4	→		→	21
6	→		→	21

uit:

Wat doet de machine? **Hij maakt er altijd 21 van.**

Hoe kan dat? **Als je tientallen en honderdtallen wegstreept, heb je altijd 2 over, en**

$(2 + 1) \times 7 = 21.$

KIJK TERUG

Waarom zijn er rekenregels voor de volgorde?

Anders krijg je het verkeerde antwoord.

1

Welke som hoort erbij?

Sara heeft voor een recept 1,2 l melk nodig. Ze schenkt eerst een pak leeg waar 0,8 l uit komt. Hoeveel melk moet er nog bij?

som: $0,8 + 0,4 = 1,2$ of $1,2 - 0,8 = 0,4$

antwoord: $0,4$ l

Sara heeft voor het recept ook 0,750 kg meel nodig. Zij heeft een pakje met 0,500 kg meel. Hoeveel kg meel komt zij tekort?

som: $0,500 + 0,250 = 0,750$ of

$0,750 - 0,500 = 0,250$

antwoord: $0,250$ kg

Een pak melk kost € 0,75.

Er zitten 20 pakken in een doos.

Hoeveel kost een volle doos?

som: $20 \times 0,75 = 15$

antwoord: € 15,-

Een grote kist appels weegt 48,8 kg.

De appels worden verdeeld over 8 zakken.

Hoeveel kg appels past er in elke zak?

som: $48,8 : 8 = 6,1$

antwoord: $6,1$ kg

2

Reken uit met hoofdrekenen.

$5,5 + 3,7 = 9,2$

$4,25 - 1,75 = 2,50$

$6 \times 2,3 = 13,8$

$32,16 : 4 = 8,04$

$7,3 + 1,8 = 9,1$

$7,95 - 4,5 = 3,45$

$7 \times 3,6 = 25,2$

$35,28 : 7 = 5,04$

$6,66 + 7,22 = 13,88$

$6,75 - 0,80 = 5,95$

$3 \times 5,8 = 17,4$

$82,80 : 9 = 9,20$

$5,75 + 2,75 = 8,50$

$4,2 - 2,7 = 1,5$

$4 \times 6,25 = 25$

$23,4 : 3 = 7,8$

$4,2 + 3,75 = 7,95$

$6,50 - 3,75 = 2,75$

$2 \times 8,75 = 17,5$

$40,55 : 5 = 8,11$

3

Reken uit.

Let op de volgorde.

$2,5 + 2 \times 1,25 + 4,8 = 9,8$

$12,5 \times 8 + 25,5 : 5 = 105,1$

$(5,4 + 2,1) \times 4 = 30$

$7 \times (5,3 + 4,6) = 69,3$

TUSSENSTAND

Kun je optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen met benoemde en onbenoemde kommagetallen?

1

Schrijf het verhaal op in 1 som. Reken uit.

Een kaartje voor het zwembad kost € 6,-.
Je kunt ook een kortingskaart kopen.
Dan mag je 10 keer zwemmen voor € 50,-.
Hoeveel euro korting krijg je als je 10 keer naar het zwembad gaat?

som: $10 \times 6 - 50 = 10$

antwoord: € 10,-

Lisa fietst elke dag naar school. Heen en terug doet zij daar bij elkaar een half uur over.
Ze beweert dat ze 50 km per week fietst.
Welke gemiddelde snelheid haalt Lisa per uur?

som: $50 : (5 \times \frac{1}{2}) = 20$

antwoord: 20 km/uur

Sep mag voor zijn verjaardag naar het zwembad met 6 vriendjes en vriendinnetjes.
Het zwembad kost € 6,- per persoon.
Ze mogen ook allemaal een ijsje voor € 3,-.
Hoeveel kost het verjaardagsfeestje?

som: $7 \times (6 + 3) = 63$

antwoord: € 63,-

Daan koopt een mobiele telefoon. Hij betaalt een bedrag voor de telefoon en € 10,- per maand voor het abonnement. Deze aanbieding kost € 500,- voor 3 jaar. Hoeveel heeft Daan betaald voor de telefoon?

som: $500 - 3 \times 12 \times 10 = 140$

antwoord: € 140,-

2

Reken uit. Let op de juiste volgorde.

$40 \times 5 : 4 = 50$

$(3 + 18) : 3 = 7$

$30 - 5 \times 5 = 5$

$40 : 5 \times 4 = 32$

$3 + 18 : 3 = 9$

$(30 - 5) \times 5 = 125$

$40 : (5 \times 4) = 2$

$3 + (18 : 3) = 9$

$30 - (5 \times 5) = 5$

$3 \times 15 + 4 = 49$

$96 - 36 : 6 - 5 = 85$

$2 \times 20 + 100 : 4 = 65$

$3 \times (15 + 4) = 57$

$(96 - 36) : 6 - 5 = 5$

$2 \times (20 + 100) : 4 = 60$

$3 + 15 \times 4 = 63$

$96 - 36 : (6 - 5) = 60$

$2 \times (20 + 100 : 4) = 90$

3

Reken de bovenste sommen uit zonder haakjes.

Zet dan haakjes in de sommen eronder, zodat er een ander antwoord uit komt.

$6 \times 7 + 5 - 12 = 35$

$48 : 4 \times 2 + 52 = 76$

$120 : 5 \times 6 : 2 = 72$

$6 \times (7 + 5) - 12 = 60$

$48 : (4 \times 2) + 52 = 58$

$120 : (5 \times 6) : 2 = 2$

of $48 : 4 \times (2 + 52) = 648$

TUSSENSTAND

Weet je in welke volgorde je moet optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen?

DOEL 3

- **S** Je leert staartdelen.
- **F** Je herhaalt kolomsgewijs delen in maximaal 3 stappen.

HULP

S

$$\begin{array}{r}
 24 \ / \ 6072 \ \backslash \ 253 \\
 \underline{48} \quad \cdot \\
 127 \\
 \underline{120} \quad \cdot \\
 72 \\
 \underline{72} \quad \cdot \\
 0
 \end{array}$$

HULP

F

1 ×	2 ×	10 ×	5 ×	3 ×
24	48	240	120	72

Ik kijk welke ik nodig heb uit de tafel van 24.

$$\begin{array}{r}
 24 \ / \ 6072 \ \backslash \ 253 \\
 \underline{4800} \quad \cdot \quad 200 \times \\
 1272 \\
 \underline{1200} \quad \cdot \quad 50 \times \\
 72 \\
 \underline{72} \quad \cdot \quad 3 \times \\
 0
 \end{array}$$

1

Welke som hoort erbij? Reken uit met een staartdeling. Laat zien hoe je rekent.

Bij het filmmuseum kwamen het afgelopen jaar 3036 bezoekers. Hoeveel bezoekers zijn dat gemiddeld per maand?

Bij het beeldenmuseum kwamen het afgelopen jaar 1884 bezoekers. Hoeveel bezoekers zijn dat gemiddeld per maand?

som: $3036 : 12 =$

som: $1884 : 12 =$

antwoord: 253 bezoekers

antwoord: 157 bezoekers

$$\begin{array}{r}
 12 \ / \ 3036 \ \backslash \ 253 \\
 \underline{24} \quad \cdot \\
 63 \\
 \underline{60} \quad \cdot \\
 36 \\
 \underline{36} \quad \cdot \\
 0
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 12 \ / \ 1884 \ \backslash \ 157 \\
 \underline{12} \quad \cdot \\
 68 \\
 \underline{60} \quad \cdot \\
 84 \\
 \underline{84} \quad \cdot \\
 0
 \end{array}$$

2

Reken uit in je schrift met een staartdeling. Maak eerst een schatting.

3564 : 6

2220 : 6

4842 : 6

Ik schat: 600

Ik schat: 400

Ik schat: 800

3564 : 6 = 594

2220 : 6 = 370

4842 : 6 = 807

3

Welke som hoort erbij?

Reken uit met een staartdeling.

In de winkel van het museum staan dozen met knuffels. Het zijn in totaal 2112 knuffels. Hoeveel volle dozen zijn dat?

som: $2112 : 16 =$

antwoord: **132 dozen**

Laat zien hoe je rekent.

$$\begin{array}{r}
 16 \overline{) 2112} \quad \backslash 132 \\
 \underline{16} \\
 51 \\
 \underline{48} \\
 32 \\
 \underline{32} \\
 0
 \end{array}$$

4

Reken uit met een staartdeling.

Maak eerst een schatting.

$3656 : 8$

$4072 : 8$

$2880 : 8$

Ik schat: **500**

$$\begin{array}{r}
 8 \overline{) 3656} \quad \backslash 457 \\
 \underline{32} \\
 45 \\
 \underline{40} \\
 56 \\
 \underline{56} \\
 0
 \end{array}$$

Ik schat: **500**

$$\begin{array}{r}
 8 \overline{) 4072} \quad \backslash 509 \\
 \underline{40} \\
 072 \\
 \underline{72} \\
 0
 \end{array}$$

Ik schat: **300**

$$\begin{array}{r}
 8 \overline{) 2880} \quad \backslash 360 \\
 \underline{24} \\
 48 \\
 \underline{48} \\
 0
 \end{array}$$

5

Welke som hoort erbij?

Reken uit in je schrift met een staartdeling.

De leerlingen van De Bijenkorf gaan naar de diertuin. De kaartjes kosten bij elkaar € 4032,-. Hoeveel kaartjes zijn er gekocht?

som: $4032 : 18 =$

antwoord: **224 kaartjes**

De leerlingen van De Tweemaster gaan naar de speeltuin. De kaartjes kosten bij elkaar € 4048,-. Hoeveel kaartjes zijn er gekocht?

som: $4048 : 16 =$

antwoord: **253 kaartjes**

6+

Reken uit in je schrift.

Reken uit met een staartdeling.

$$3240 : 135 = \underline{24}$$

$$41.160 : 120 = \underline{343}$$

$$12.463 : 103 = \underline{121}$$

$$27.560 : 130 = \underline{212}$$

$$29.640 : 520 = \underline{57}$$

Laat zien hoe je rekt bij de eerste som.

$$\begin{array}{r}
 135 \overline{) 3240} \quad \backslash 24 \\
 \underline{270} \\
 540 \\
 \underline{540} \\
 0
 \end{array}$$

7+

Wat staat er onder de vlek?

Reken uit in je schrift.

$$\underline{6035} : 85 = 71$$

$$\underline{3240} : 135 = 24$$

$$4984 : \underline{56} = 89$$

$$2877 : \underline{21} = 137$$

KIJK TERUG

F $3289 : 13 =$

Laat zien hoe je kolomsgewijs rekt in maximaal 3 stappen. Gebruik de schuine deelstrepen.

$$\begin{array}{r}
 13 \overline{) 3289} \quad \backslash 253 \\
 \underline{2600} \quad 200 \times \\
 689 \\
 \underline{650} \quad 50 \times \\
 39 \\
 \underline{39} \quad 3 \times \\
 0
 \end{array}$$

S $3289 : 13 =$

Laat zien hoe je een staartdeling maakt.

$$\begin{array}{r}
 13 \overline{) 3289} \quad \backslash 253 \\
 \underline{26} \\
 68 \\
 \underline{65} \\
 39 \\
 \underline{39} \\
 0
 \end{array}$$

DOEL 3

- **S** Je leert staartdelen.
- **F** Je herhaalt kolomsgewijs delen in maximaal 3 stappen.

HULP

S

$$\begin{array}{r}
 24 \overline{) 6072} \setminus 253 \\
 \underline{48} \\
 127 \\
 \underline{120} \\
 72 \\
 \underline{72} \\
 0
 \end{array}$$

HULP

F

1 ×	2 ×	10 ×	5 ×	3 ×	
24	48	240	120	72	

Ik kijk welke ik nodig heb uit de tafel van 24.

$$\begin{array}{r}
 24 \overline{) 6072} \setminus 253 \\
 \underline{4800} \\
 1272 \\
 \underline{1200} \\
 72 \\
 \underline{72} \\
 0
 \end{array}$$

1

Welke som hoort erbij?

- **S** Reken uit in je schrift met een staartdeling en controleer met de rekenmachine.
- **F** Reken kolomsgewijs in je schrift. Gebruik de tabel in de Hulp. Controleer met de rekenmachine.

In groep 8 meten alle kinderen hoe lang ze zijn. Bij elkaar is dat 3708 cm. Er zitten 24 kinderen in de klas. Hoe lang zijn de kinderen in deze groep 8 gemiddeld?

som: $3708 : 24 =$

antwoord: $154,5 \text{ cm}$

2

Welke som hoort erbij?

- **S** Schrijf de som op. Reken uit met de rekenmachine.

Meeste interlands

naam	interlands	doelpunten
Wesley Sneijder	134	31
Edwin van der Sar	130	0
Frank de Boer	112	13
Rafael van der Vaart	109	25
Giovanni van Bronckhorst	106	6
Dirk Kuijt	104	24
Robin van Persie	102	50
Phillip Cocu	101	10
Arjen Robben	96	37
Clarence Seedorf	87	11
John Heitinga	87	7

Wat is het gemiddelde aantal interlands per speler?

som: $(134 + 130 + 112 + 109 + 106 + 104 + 102 + 101 + 96 + 87 + 87) : 11 =$

antwoord: $106,18 \text{ interlands}$

Wat is het gemiddelde aantal doelpunten per speler?

som: $(31 + 0 + 13 + 25 + 6 + 24 + 50 + 10 + 37 + 11 + 7) : 11 =$

antwoord: $19,45 \text{ doelpunten}$

3

Welke som hoort erbij?

Schrijf de som op. Maak eerst een schatting. Reken dan uit met je rekenmachine.

naam	leeftijd	lengte	gewicht
Steven	26 jr	1,75 m	92 kg
Memphis	23 jr	1,72 m	87 kg
Luuk	22 jr	1,81 m	95 kg
Kevin	24 jr	1,74 m	84 kg
Patrick	23 jr	1,78 m	93 kg

Wat is de gemiddelde leeftijd?

som: $(26 + 23 + 22 + 24 + 23) : 5 =$

Ik schat: 23antwoord: 23,6 jr

Wat is de gemiddelde lengte?

som: $(1,75 + 1,72 + 1,81 + 1,74 + 1,78) : 5 =$

Ik schat: 1,75 mantwoord: 1,76 m

Wat is het gemiddelde gewicht?

som: $(92 + 87 + 95 + 84 + 93) : 5 =$

Ik schat: 90 kgantwoord: 90,2 kg

4

Welke som hoort erbij?

Reken uit met een staartdeling. Controleer het antwoord met je rekenmachine.

Er zijn 3012 koeken.
Er gaan 24 koeken in een doosje.
Hoeveel doosjes kun je vullen?
Hoeveel koeken zijn er over?

som: $3012 : 24 =$

antwoord: 125 doosjes en 12 koeken overantwoord rekenmachine: 125,5

Laat zien hoe je rekent.

$$\begin{array}{r}
 24 \overline{) 3012} \quad \backslash 125 \\
 \underline{24} \\
 61 \\
 \underline{48} \\
 132 \\
 \underline{120} \\
 12
 \end{array}$$

4878 kg appels worden verdeeld over
24 kratten.
Hoeveel kg appels in elk krat?
Zijn er nog appels over?

som: $4878 : 24 =$

antwoord: 203 kg appels en 6 kg overantwoord rekenmachine: 203,25

Laat zien hoe je rekent.

$$\begin{array}{r}
 24 \overline{) 4878} \quad \backslash 203 \\
 \underline{48} \\
 078 \\
 \underline{72} \\
 6
 \end{array}$$

5

Reken uit met een staartdeling.

Maak eerst een schatting.

$$26.724 : 51$$

Ik schat: 500

$$\begin{array}{r}
 51 \overline{) 26.724} \ \backslash \ 524 \\
 \underline{255} \\
 122 \\
 \underline{102} \\
 204 \\
 \underline{204} \\
 0
 \end{array}$$

$$12.905 : 51$$

Ik schat: 250

$$\begin{array}{r}
 51 \overline{) 12.905} \ \backslash \ 253 \text{ rest } 2 \\
 \underline{102} \\
 270 \\
 \underline{255} \\
 155 \\
 \underline{153} \\
 2
 \end{array}$$

6+

Welke som hoort erbij?

Reken uit in je schrift met een staartdeling.

In de spelletjesfabriek worden 6600 puzzels verpakt in dozen. Er gaan 28 puzzels in een doos. De laatste doos is niet vol. Op elke doos moet een etiket. Hoeveel etiketten zijn er nodig?

som: $6600 : 28 = 235 \text{ rest } 20$

antwoord: 236 etiketten

Bij een tentoonstelling mag elke 25e bezoeker gratis naar binnen. Er zijn in totaal 12.833 bezoekers geweest. Hoeveel van die bezoekers mochten gratis naar binnen?

som: $12.833 : 25 = 513 \text{ rest } 8$

antwoord: 513 bezoekers

7+

Reken uit met een staartdeling in je schrift.

Controleer met je rekenmachine.

$$7140 : 35 = \underline{204}$$

$$10.625 : 85 = \underline{125}$$

$$17.963 : 71 = \underline{253}$$

$$27.472 : 202 = \underline{136}$$

$$62.853 : 511 = \underline{123}$$

Laat zien hoe je rekent bij de eerste som.

$$\begin{array}{r}
 35 \overline{) 7140} \ \backslash \ 204 \\
 \underline{70} \\
 140 \\
 \underline{140} \\
 0
 \end{array}$$

KIJK TERUG

3042 : 12. Laat zien in je schrift hoe je rekent en bedenk er een rekenverhaal bij.

DOEL 4

- Je leert ontbinden in priemgetallen.

HULP

De kleinste priemgetallen zijn:

2, 3, 5, 7, 11, 13, 17 en 19.

Ontbind in priemgetallen.

$$210 = 2 \times 3 \times 5 \times 7$$

$$\begin{array}{l} 2 \times 105 \\ \quad \swarrow \searrow \\ 3 \times 35 \\ \quad \quad \swarrow \searrow \\ \quad \quad 5 \times 7 \end{array}$$

1

Welke getallen houd je over?

- Omcirkel de 2 en streep alle getallen door die deelbaar zijn door 2.
- Omcirkel de 3 en streep alle getallen door die deelbaar zijn door 3.
- Omcirkel de 5 en streep alle getallen door die deelbaar zijn door 5.
- Omcirkel de 7 en streep alle getallen door die deelbaar zijn door 7.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

2

Ontbind in priemgetallen.

$$36 = 2 \times 2 \times 3 \times 3$$

$$\begin{array}{l} 2 \times 18 \\ \quad \swarrow \searrow \\ 2 \times 9 \\ \quad \quad \swarrow \searrow \\ \quad \quad 3 \times 3 \end{array}$$

$$70 = 2 \times 5 \times 7$$

$$\begin{array}{l} 2 \times 35 \\ \quad \quad \swarrow \searrow \\ \quad \quad 5 \times 7 \end{array}$$

$$84 = 2 \times 2 \times 3 \times 7$$

$$\begin{array}{l} 2 \times 42 \\ \quad \quad \swarrow \searrow \\ \quad \quad 2 \times 21 \\ \quad \quad \quad \swarrow \searrow \\ \quad \quad \quad 3 \times 7 \end{array}$$

3

Ontbind in priemgetallen.

$$30 = 2 \times 3 \times 5$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 2 \times 15 \\ \wedge \\ 3 \times 5 \end{array}$$

$$72 = 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 2 \times 36 \\ \wedge \\ 2 \times 18 \\ \wedge \\ 2 \times 9 \\ \wedge \\ 3 \times 3 \end{array}$$

$$63 = 3 \times 3 \times 7$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 3 \times 21 \\ \wedge \\ 3 \times 7 \end{array}$$

4

Welke getallen zijn priemgetallen?

Omcirkel.

7, 29, 39, 11, 59, 83, 67, 47, 55, 72, 21, 19

5

Ontbind in priemgetallen.

$$98 = 2 \times 7 \times 7$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 2 \times 49 \\ \wedge \\ 7 \times 7 \end{array}$$

$$330 = 2 \times 3 \times 5 \times 11$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 2 \times 165 \\ \wedge \\ 3 \times 55 \\ \wedge \\ 5 \times 11 \end{array}$$

$$420 = 2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 7$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 2 \times 210 \\ \wedge \\ 2 \times 105 \\ \wedge \\ 3 \times 35 \\ \wedge \\ 5 \times 7 \end{array}$$

GA VERDER →

6

Bedenk zelf. bijvoorbeeld:

Kies een getal en ontbind het in priemgetallen.

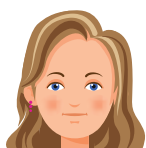
$$\begin{array}{l}
 96 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \\
 \wedge \\
 2 \times 48 \\
 \wedge \\
 2 \times 24 \\
 \wedge \\
 2 \times 12 \\
 \wedge \\
 2 \times 6 \\
 \wedge \\
 2 \times 3
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 300 = 2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 5 \\
 \wedge \\
 2 \times 150 \\
 \wedge \\
 2 \times 75 \\
 \wedge \\
 3 \times 25 \\
 \wedge \\
 5 \times 5
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 42 = 2 \times 3 \times 7 \\
 \wedge \\
 2 \times 21 \\
 \wedge \\
 3 \times 7
 \end{array}$$

7

Priemgetallenraadsel.

Ik ben 11 jaar en mijn vader is 41 jaar.
 Onze leeftijden zijn allebei priemgetallen!
 Toevallig hè?
 Komt het vaker voor, als we ouder worden?

Verschil van 30 jaar:

1 en 31, 7 en 37, 11 en 41,

13 en 43, 17 en 47, 23 en 53,

29 en 59, 37 en 67, 41 en 71,

43 en 73, 53 en 83,

59 en 89, 67 en 97.

KIJK TERUG

Ontbind 24 in priemgetallen.

$$\begin{array}{l}
 24 = 2 \times 2 \times 2 \times 3 \\
 \wedge \\
 2 \times 12 \\
 \wedge \\
 2 \times 6 \\
 \wedge \\
 2 \times 3
 \end{array}$$

DOEL 4

- Je leert ontbinden in priemgetallen.

HULP

De kleinste priemgetallen zijn:
2, 3, 5, 7, 11, 13, 17 en 19.
Ontbind in priemgetallen.

$$210 = 2 \times 3 \times 5 \times 7$$

$$\begin{array}{l} \text{2} \times 105 \\ \quad \text{3} \times 35 \\ \qquad \text{5} \times 7 \end{array}$$

1

Ontbind in priemgetallen.

Ontbind en beantwoord de vragen.

$$100 = 2 \times 2 \times 5 \times 5$$

$$\begin{array}{l} \text{2} \times 50 \\ \quad \text{2} \times 25 \\ \qquad \text{5} \times 5 \end{array}$$

$$105 = 3 \times 5 \times 7$$

$$\begin{array}{l} \text{3} \times 35 \\ \quad \text{5} \times 7 \end{array}$$

Is 100 deelbaar door 50? ja | nee

Door welke getallen is 105 deelbaar?

Is 100 deelbaar door 25? ja | nee

Door 3, 5, 7, 15, 21 en 35

Is 100 deelbaar door 10? ja | nee

2

Wat is het grootste getal waardoor je alle 3 de getallen kunt delen?

Ontbind in priemgetallen.

$$66 = 2 \times 3 \times 11$$

$$\begin{array}{l} \text{2} \times 33 \\ \quad \text{3} \times 11 \end{array}$$

$$110 = 2 \times 5 \times 11$$

$$\begin{array}{l} \text{2} \times 55 \\ \quad \text{5} \times 11 \end{array}$$

$$154 = 2 \times 7 \times 11$$

$$\begin{array}{l} \text{2} \times 77 \\ \quad \text{7} \times 11 \end{array}$$

antwoord: 22

3

Ontbind in priemgetallen.

$$504 = 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 7$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 2 \times 252 \\ \wedge \\ 2 \times 126 \\ \wedge \\ 2 \times 63 \\ \wedge \\ 3 \times 21 \\ \wedge \\ 3 \times 7 \end{array}$$

$$340 = 2 \times 2 \times 5 \times 17$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 2 \times 170 \\ \wedge \\ 2 \times 85 \\ \wedge \\ 5 \times 17 \end{array}$$

$$1455 = 3 \times 5 \times 97$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 3 \times 485 \\ \wedge \\ 5 \times 97 \end{array}$$

4

Wat is het grootste getal waardoor je alle 3 de getallen kunt delen?

Ontbind in priemgetallen.

$$78 = 2 \times 3 \times 13$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 2 \times 39 \\ \wedge \\ 3 \times 13 \end{array}$$

$$91 = 7 \times 13$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 7 \times 13 \end{array}$$

$$195 = 3 \times 5 \times 13$$

$$\begin{array}{l} \wedge \\ 3 \times 65 \\ \wedge \\ 5 \times 13 \end{array}$$

antwoord: 13

5

Welke getallen zijn priemgetallen?

Omcirkel de 6 priemgetallen tussen 100 en 130.

101	102	103	104	105	106	107	108	109	110
111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130

6

Ontbind in priemgetallen.

Kijk voor de grotere priemgetallen bij opgave 5.

$$606 = 2 \times 3 \times 101$$

$$\begin{array}{c} \wedge \\ 2 \times 303 \\ \wedge \\ 3 \times 101 \end{array}$$

$$1695 = 3 \times 5 \times 113$$

$$\begin{array}{c} \wedge \\ 3 \times 565 \\ \wedge \\ 5 \times 113 \end{array}$$

$$5665 = 5 \times 11 \times 103$$

$$\begin{array}{c} \wedge \\ 5 \times 1133 \\ \wedge \\ 11 \times 103 \end{array}$$

7

Raadsels.

In de klas zitten 10 leerlingen.
De meester heeft 80 voetbalplaatjes.
Hij geeft alle jongens hetzelfde aantal
plaatjes en houdt 3 plaatjes over.
Hoeveel meisjes zitten er in de klas?

77 plaatjes uitgedeeld

7 jongens en 3 meisjes

Voor alle kinderen zijn er precies
6 voetbalplaatjes, maar als er nog 3 kinderen
bij komen, zijn er voor iedereen nog maar
5 plaatjes.
Hoeveel voetbalplaatjes zijn er?

90 plaatjes

15 kinderen allemaal 6 plaatjes

18 kinderen allemaal 5 plaatjes

KIJK TERUG

Ontbind 130 in priemgetallen.

$$130 = 2 \times 5 \times 13$$

$$\begin{array}{c} \wedge \\ 2 \times 65 \\ \wedge \\ 5 \times 13 \end{array}$$

1

Welke som hoort erbij?

Reken uit in je schrift met een staartdeling.

In groep 8 meten alle kinderen hoe lang ze zijn. Bij elkaar is dat 3454 cm. Er zitten 22 kinderen in de klas. Hoe lang zijn de kinderen in deze groep 8 gemiddeld?

som: $3454 : 22 =$ antwoord: 157 cm

2

Reken uit in je schrift met een staartdeling.

Maak eerst een schatting.

$6695 : 13$

$2990 : 13$

$3952 : 13$

Ik schat: 500 Ik schat: 200 Ik schat: 300

$6695 : 13 = 515$

$2990 : 13 = 230$

$3952 : 13 = 304$

3

Geen verrassing? bijvoorbeeld:

Kies een getal van 2 cijfers, bijvoorbeeld 53.

Schrijf het $3 \times$ achter elkaar in je schrift, dan heb je een getal van 6 cijfers: 535353.

1 Deel dit getal door 7.

som: $535.353 : 7 =$ antwoord: 76.479

3 Deel de uitkomst door 3.

som: $5883 : 3 =$ antwoord: 1961

2 Deel de uitkomst door 13.

som: $76.479 : 13 =$ antwoord: 5883

4 Deel de uitkomst door 37.

som: $1961 : 37 =$ antwoord: 53

Het antwoord is geen verrassing?!

TUSSENSTANDKun je sommen als $5819 : 23$ uitrekenen met een staartdeling?

1

Welke getallen zijn priemgetallen?

Omcirkel.

9 43 51 31 97 79 71
 18 63 23 33 13

2

Ontbind in priemgetallen.

$$112 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 7$$

$$\begin{array}{l} 2 \times 56 \\ \quad \swarrow \searrow \\ 2 \times 28 \\ \quad \quad \swarrow \searrow \\ 2 \times 14 \\ \quad \quad \quad \swarrow \searrow \\ 2 \times 7 \end{array}$$

$$910 = 2 \times 5 \times 7 \times 13$$

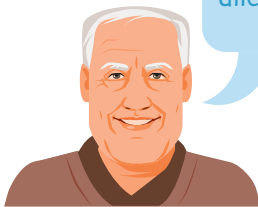
$$\begin{array}{l} 2 \times 455 \\ \quad \swarrow \searrow \\ 5 \times 91 \\ \quad \quad \swarrow \searrow \\ 7 \times 13 \end{array}$$

$$270 = 2 \times 3 \times 3 \times 3 \times 5$$

$$\begin{array}{l} 2 \times 135 \\ \quad \swarrow \searrow \\ 3 \times 45 \\ \quad \quad \swarrow \searrow \\ 3 \times 15 \\ \quad \quad \quad \swarrow \searrow \\ 3 \times 5 \end{array}$$

3

Hoeveel?

alleen tweeën en drieën

Opa Jos is vandaag 72 jaar geworden.

Hij vindt het een mooie leeftijd,

want $72 = 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3$.

Welke leeftijden tot 100 jaar bestaan nog meer uit een keersom met alleen tweeën en drieën?

$$2 \times 3 = 6$$

$$2 \times 2 \times 3 = 12$$

$$2 \times 3 \times 3 = 18$$

$$2 \times 2 \times 2 \times 3 = 24$$

$$2 \times 2 \times 3 \times 3 = 36$$

$$2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 = 48$$

$$2 \times 3 \times 3 \times 3 = 54$$

$$2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 = 96$$

TUSSENSTAND

Kun je een getal ontbinden in priemgetallen?

DOEL

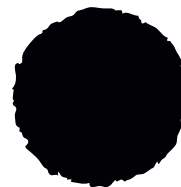
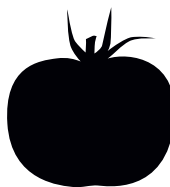
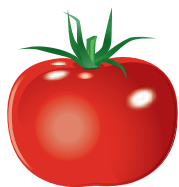
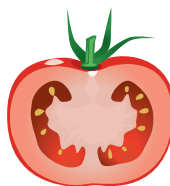
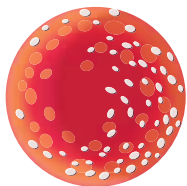
- Je leert welke vormen de doorsneden van een ruimtelijk figuur kunnen hebben.

1

Welke horen bij elkaar?

Bekijk de afbeeldingen.

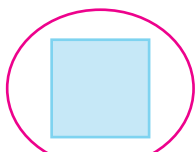
Geef de vakjes die bij elkaar horen (voorwerp, doorsnede en snijvlak) dezelfde kleur.

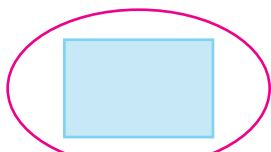
2

Welke snijvlakken heeft een kubus?

Probeer de onderstaande snijvlakken te maken door een kubus door te snijden.

Omcirkel de snijvlakken die je gemaakt hebt. Let op: de vorm hoeft niet altijd *precies* hetzelfde te zijn als het voorbeeld, maar het aantal hoeken moet wel hetzelfde zijn.

vierkant

rechthoek

driehoek

vijfhoek

zeshoek

zevenhoek

achthoek

ovaal

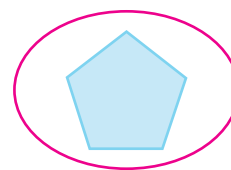
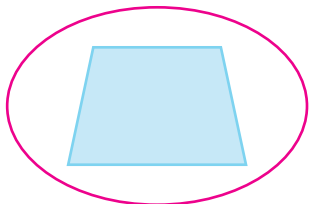
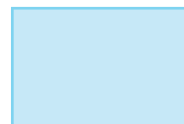
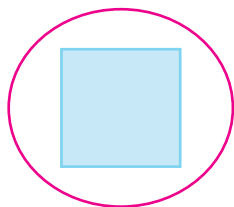
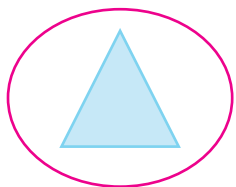

3

Welke snijvlakken heeft een piramide?

Probeer met karton snijvlakken met de volgende vormen te maken.

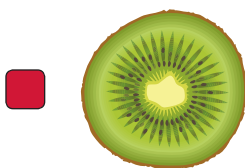
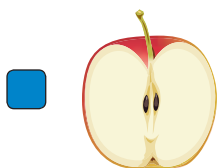
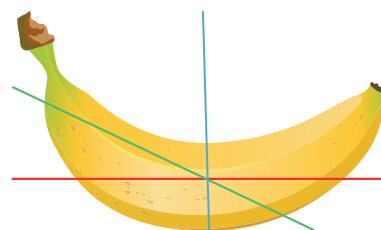
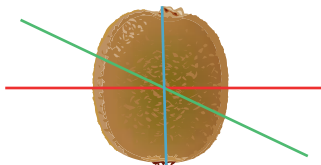
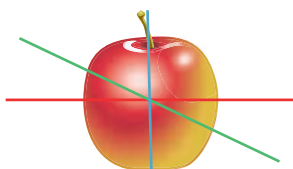
Omcirkel de snijvlakken waarvoor dat lukt. De snijvlakken mogen groter zijn dan de voorbeelden.

KIJK TERUG

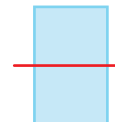
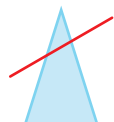
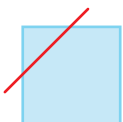
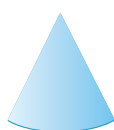
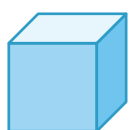
1 Welke snijlijn hoort bij de doorsnede?

Geef het vakje bij het snijvlak de kleur van de goede snijlijn.

2 Kijk naar de afbeeldingen. Je ziet steeds hetzelfde voorwerp: 1 keer schuin van boven en 1 keer het vooraanzicht. In het vooraanzicht staat een snijlijn.

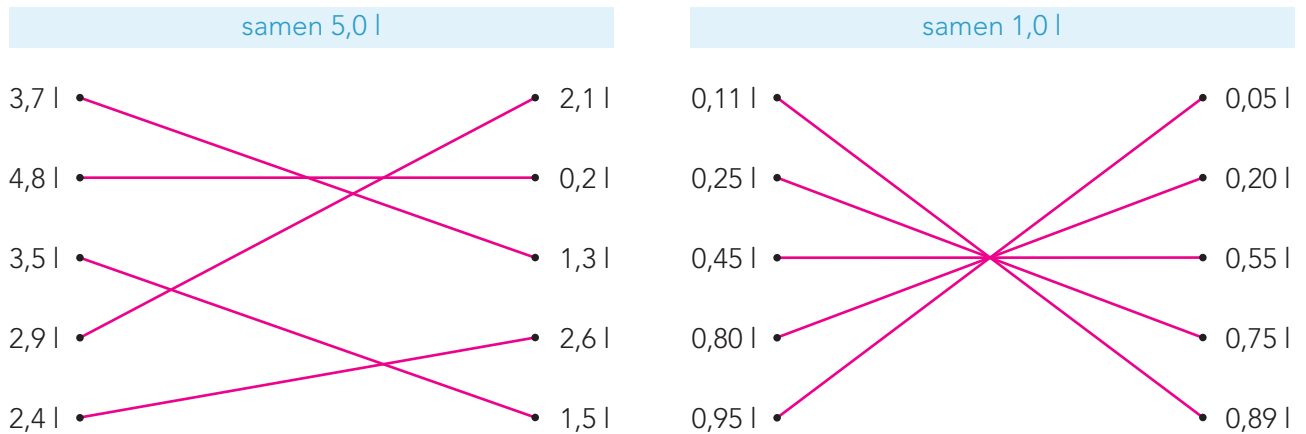
Neem een los blaadje en teken het snijvlak dat bij de snijlijn hoort.

1

Samen een heel getal.

Verbind. Kies een getal uit het linker rijtje en een getal uit het rechter rijtje.

2

Reken uit met hoofdrekenen.

$15,9 + 3,7 = 19,6$

$14,3 + 3,8 = 18,1$

$8,44 + 7,55 = 15,99$

$12,75 + 2,75 = 15,50$

$16,2 + 3,75 = 19,95$

$4 \times 8,25 = 33$

$7 \times 4,3 = 30,1$

$6 \times 5,8 = 34,8$

$3 \times 6,5 = 19,5$

$2 \times 4,75 = 9,5$

$8,25 - 1,75 = 6,50$

$9,95 - 4,3 = 5,65$

$6,50 - 2,55 = 3,95$

$13,2 - 2,8 = 10,4$

$9,50 - 3,75 = 5,75$

$35,55 : 5 = 7,11$

$36,27 : 3 = 12,09$

$82,80 : 4 = 20,70$

$65,6 : 8 = 8,2$

$42,54 : 6 = 7,09$

3

Wat staat onder de vlek?

$6,3 + 2,7 = 9,0$

$1,50 + 0,75 = 2,25$

$3,75 + 3,75 = 7,50$

$3,45 + 9,99 = 13,44$

$12,80 + 1,80 = 14,60$

$7,95 - 3,50 = 4,45$

$4,25 - 1,75 = 2,50$

$7,95 - 1,75 = 6,20$

$6,50 - 3,55 = 2,95$

$4,70 - 2,35 = 2,35$

1

Hoe schrijf je het verhaal op in 1 som? Kruis aan.

6 kinderen winnen samen € 100,-.
Ze gaan naar de film voor € 13,-
per persoon.
Hoeveel geld is er nog over?

- $100 : 6 - 13$
 $100 : 13 \times 6$
 $100 - 6 \times 13$

Hasan en Ali gaan naar de film.
Ze krijgen allebei € 5,- korting.
De kaartjes kosten normaal € 13,- per stuk.
Hoeveel moeten zij samen betalen?

- $2 \times (13 - 5)$
 $2 \times 13 - 5$
 $13 - 2 \times 5$

Tamar koopt een mobiele telefoon met een
abonnement voor € 15,- per maand.
Voor de telefoon betaalt zij € 60,-.
Na 1 jaar rekent Tamar uit wat dit haar
gekost heeft.
Hoeveel is dat?

- $12 \times 15 + 60$
 $12 \times (15 + 60)$
 $(15 + 60) : 12$

Jessica gaat met 2 vriendinnen naar een
feest.
Ze gaan met de taxi.
De taxi kost € 15,45 en een kaartje voor het
feest kost € 5,-.
Hoeveel kost dat per persoon?

- $5 \times 3 + 15,45 : 3$
 $(15,45 + 5) \times 3$
 $15,45 : 3 + 5$

2

Reken uit. Let op de juiste volgorde.

$$(60 - 12) - 8 = \underline{40}$$

$$(60 - 15) : 3 = \underline{15}$$

$$(27 + 3) \times 9 = \underline{270}$$

$$60 - (12 - 8) = \underline{56}$$

$$60 - (15 : 3) = \underline{55}$$

$$27 + (3 \times 9) = \underline{54}$$

$$60 - 12 - 8 = \underline{40}$$

$$60 - 15 : 3 = \underline{55}$$

$$27 + 3 \times 9 = \underline{54}$$

$$(6 \times 10) : 5 = \underline{12}$$

$$(36 - 24) : 6 - 2 = \underline{0}$$

$$8 \times (5 + 20) : 4 = \underline{50}$$

$$6 \times (10 : 5) = \underline{12}$$

$$36 - 24 : (6 - 2) = \underline{30}$$

$$8 \times (5 + 20 : 4) = \underline{80}$$

$$6 \times 10 : 5 = \underline{12}$$

$$36 - 24 : 6 - 2 = \underline{30}$$

$$8 \times 5 + 20 : 4 = \underline{45}$$

3

Zet haakjes, zodat het antwoord klopt.

$$(30 + 21) : 3 = 17$$

$$(80 - 72) : 8 = 1$$

$$7 \times (8 + 2) : 2 = 35$$

$$58 - (23 - 3) = 38$$

$$(40 - 24) : 4 = 4$$

$$(20 - 9) \times 6 : 3 = 22$$

REKENPLEIN

» **Hoeveel km rennen deze kinderen voor de sponsorloop?**

Vul de lege plekken op de formulieren in.

Jimmy uit groep 8 rent 4 rondjes.

Dat is 3,2 km in totaal.

naam	per rondje	totaal
oma	€ 2,25	€ 9,-
buurvrouw	€ 1,25	€ 5,-
mama	€ 1,45	€ 5,80
totaal		€ 19,80

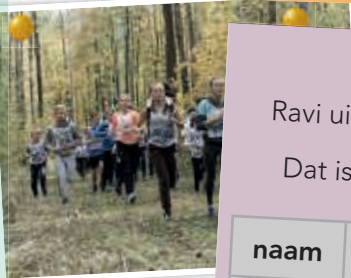
Nieuwe banken in de schooltuin
Doe mee met de sponsorloop!

afstanden:

onderbouw: 0,35 km per ronde

middenbouw: 0,55 km per ronde

bovenbouw: 0,8 km per ronde

Meike uit groep 5 rent 3 rondjes.

Dat is 1,65 km in totaal.

naam	per rondje	totaal
papa	€ 1,15	€ 3,45
opa	€ 1,50	€ 4,50
tante	€ 1,75	€ 5,25
totaal		€ 13,20

Ravi uit groep 2 rent 3 rondjes.

Dat is 1,05 km in totaal.

naam	per rondje	totaal
oma	€ 3,50	€ 10,50
mama	€ 1,50	€ 4,50
oom	€ 2,75	€ 8,25
totaal		€ 23,25

» **Kleur alle setjes van 3 kaartjes die samen 1 meter zijn.**

0,5 m

0,875 m

0,8 m

0,045 m

0,044 m

0,1 m

0,2 m

0,166 m

0,295 m

0,755 m

0,025 m

0,205 m

» **Verbind de sommen met dezelfde uitkomst met elkaar.**

$7,56 - 3,12$

$7,1 \times 1,1$

$27,56 - 23,12$

$4,66 + 4,66$

$3,56 : 4$

$9,32 + 0$

$3,55 \times 2,2$

$17,56 - 13,12$

$14,2 \times 0,55$

$0,6 + 2,1$

$0,5 + 2,2$

$0,4 + 2,3$

$35,6 : 40$

$2 \times 4,66$

$0,356 : 0,4$

Olifanta!

» **Maak 24. Gebruik alle cijfers.**

Bedenk bij ieder kaartje minstens 2 manieren. *bijvoorbeeld:*

$$(4 + 2) \times (3 + 1) = 24$$

$$4 \times 2 \times 3 \times 1 = 24$$

$$2 \times 4 \times (5 - 2) = 24$$

$$4 \times 5 + 2 + 2 = 24$$

$$2 \times (5 + 1 + 6) = 24$$

$$(1 + 5) \times (6 - 2) = 24$$

$$(6 \times 4) - (1 - 1) = 24$$

$$(6 \times 4) \times 1 \times 1 = 4$$

Het heeft een slurf en is goed te drinken.

» **Zet haakjes zodat het klopt met het =, < en > teken. bijvoorbeeld:**

$$7 \times (5 + 3) - 2 = (6 + 4) \times 5 + 4$$

$$8 + 2 \times (3 + 4) = 3 \times (6 + 1) + 1$$

$$(8 - 2) \times (3 + 7) > (9 + 2) - 1 \times 6$$

$$(16 + 4) \times 10 + 20 > 16 + 4 \times (10 + 20)$$

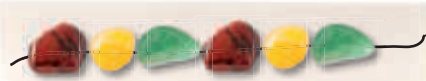
$$5 + (5 \times 5) + 5 < (5 + 5) \times 5 + 5$$

$$2 + 3 \times (4 - 3) < (2 + 3) \times 4 - 3$$

» **Reken uit wat het kost.**

Bedenk een som met haakjes.

	25 cent		45 cent
	15 cent		50 cent
	30 cent		

een armband van 45 kralen

som met haakjes:

$$15 \times (25 + 15 + 30)$$

antwoord: € 10,50

een ketting van 66 kralen

som met haakjes:

$$22 \times (30 + 45 + 50)$$

antwoord: € 27,50

een ketting van 45 kralen

som met haakjes:

$$9 \times (50 + 90 + 15)$$

antwoord: € 13,95

Bedenk zelf een patroon voor de ketting.

Een ketting van 24 kralen met 2 verschillende kleuren kralen, maximaal € 5,-.

som met haakjes: *bijvoorbeeld:*

$$12 \times (25 + 15)$$

antwoord: € 4,80

Een ketting van 24 kralen met 3 verschillende kleuren kralen.

som met haakjes: *bijvoorbeeld:*

$$8 \times (45 + 50 + 15)$$

antwoord: € 8,80

Bedenk het helemaal zelf.

som met haakjes:

beoordeling aan de leerkracht

antwoord: €

1

Welke som hoort erbij?

Reken uit met een staartdeling.

In de winkel staan dozen met kaarsen. Het zijn in totaal 5313 kaarsen. Hoeveel volle dozen zijn dat?

som: $5313 : 21 =$ antwoord: 253 dozen

Laat zien hoe je rekent.

$$\begin{array}{r}
 21 \overline{) 5313} \quad \backslash 253 \\
 \underline{42} \\
 111 \\
 \underline{105} \\
 63 \\
 \underline{63} \\
 0
 \end{array}$$

2

Reken uit in je schrift met een staartdeling.

$3995 : 17 = 235$

$9766 : 19 = 514$

$5535 : 41 = 135$

$5801 : 23 = 252 \text{ rest } 5$

$18.828 : 52 = 362 \text{ rest } 4$

Laat zien hoe je rekent bij de eerste som.

$$\begin{array}{r}
 17 \overline{) 3995} \quad \backslash 235 \\
 \underline{34} \\
 59 \\
 \underline{51} \\
 85 \\
 \underline{85} \\
 0
 \end{array}$$

3

Hoeveel dagen lezen?

Reken uit.

Steeff gaat een boek lezen van 244 bladzijden. Hij begint er op zondag aan en leest 20 bladzijden. Daarna leest hij elke dag 4 bladzijden. Alleen op zondag leest hij altijd 20 bladzijden. Hoeveel dagen heeft Steeff nodig om het boek uit te lezen?

antwoord: 37 dagen

Laat je berekening zien.

 $Per \text{ week } 44 \text{ bladzijden.}$ $244 : 44 = 5 \text{ rest } 24$

Dus 5 weken is 35 dagen en 1 zondag en nog 1 dag.

1

Hoeveel priemgetallen onder de 100?

Streep alle getallen door die geen priemgetallen zijn.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Hoeveel priemgetallen zijn er onder de 100?

antwoord: 25

2

Ontbind in priemgetallen in je schrift.

$144 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3$

$315 = 3 \times 3 \times 5 \times 7$

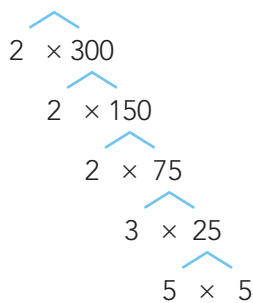
3

Ontbind in priemgetallen.

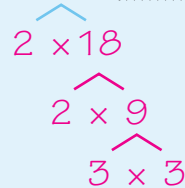
Je mag de uitkomst opschrijven met machten.

Voorbeeld:

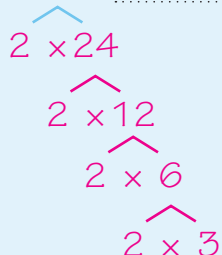
$600 = 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 5$ of $2^3 \times 3 \times 5^2$

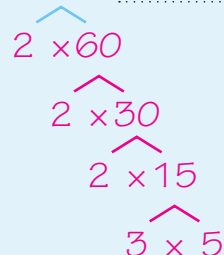
$36 = 2 \times 2 \times 3 \times 3$ of $2^2 \times 3^2$

$48 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3$ of $2^4 \times 3$

$120 = 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 5$ of $2^3 \times 3 \times 5$

REKENPLEIN

» Wat staat er onder de vlek?

$28 / 1232 \setminus 44$

$26 / 1534 \setminus 59$

$40 / 1000 \setminus 25$

» Kleur de 2 sommen waarmee je dit antwoord krijgt.

527	1895	2780	4125
1.027.125 : 249	334.645 : 635		
913.390 : 482	708.900 : 255		
433.125 : 105	720.100 : 380		
412.641 : 783	836.780 : 301		

Wat is grijs en hangt in de boom?

» Speel het spel 'Vier op een rij'.

Kies 2 getallen uit. Kies dan +, -, x of :.

Reken de som uit.

Zoek het antwoord en kruis dat door met jouw gekozen kleur.

De ander maakt een nieuwe som. De getallen mogen nog een keer gebruikt worden.

Probeer als eerste een horizontale, verticale of diagonale rij van 4 getallen te maken.

Wil je een vak met een vraagteken?

Maak dan met de getallen een som met een antwoord dat niet op de kaart staat.

7040	202	5	10.201	629
288	40	?	10.142	445
890	27	?	5632	35.552
1616	2222	?	22	6
2121	7568	107.690	992	10.240

» Kies uit ieder vak 1 kaartje en maak delingen zonder rest.

Reken de deling uit.

De deling met de kleinste uitkomst zonder rest.

$102.789 : 423 = 243$

De deling met de grootste uitkomst zonder rest

$557.056 : 272 = 2048$

De deling met een uitkomst tussen 500 en 600 zonder rest

$139.264 : 272 = 512$

De deling met een uitkomst tussen 1400 en 1500 zonder rest

$205.578 : 141 = 1458$

1

4

7

» **Maak getallen met deze 3 cijfers.**

Ontbind het getal daarna in priemgetallen.

bijvoorbeeld:

$$147 = 3 \times 7 \times 7$$

$$174 = 2 \times 3 \times 29$$

$$417 = 3 \times 139$$

$$3 \times 49$$

$$2 \times 87$$

$$3 \times 139$$

$$7 \times 7$$

$$3 \times 29$$

Een tros olifanten!

» **Kraak de code.**

Ontbind ieder getal in priemgetallen.

Zet daarna deze priemgetallen achter elkaar

zonder vermenigvuldigtekens en dan je heb je de code.

2 2 3 7 - 2 3 1 3 - 2 3 1 7

$$148 = 2 \times 2 \times 37$$

$$2 \times 74$$

$$2 \times 37$$

$$78 = 2 \times 3 \times 13$$

$$2 \times 39$$

$$3 \times 13$$

$$102 = 2 \times 3 \times 17$$

$$2 \times 51$$

$$3 \times 17$$

» **Welke 2 getallen kunnen bij de volgende codes horen?**

Ontbind deze getallen in priemgetallen om te laten zien dat het klopt.

3 5 5 7

$$525 = 3 \times 5 \times 5 \times 7$$

$$3 \times 175$$

$$5 \times 35$$

$$5 \times 7$$

2 2 3 7

$$84 = 2 \times 2 \times 3 \times 7$$

$$2 \times 42$$

$$2 \times 21$$

$$3 \times 7$$

3 3 5 7

$$315 = 3 \times 3 \times 5 \times 7$$

$$3 \times 105$$

$$3 \times 35$$

$$5 \times 7$$

$$855 = 3 \times 5 \times 57$$

$$3 \times 285$$

$$5 \times 57$$

$$148 = 2 \times 2 \times 37$$

$$2 \times 74$$

$$2 \times 37$$

$$513 = 3 \times 3 \times 57$$

$$3 \times 171$$

$$3 \times 57$$